

**Nascholingsmiddag
Stralingsbescherming voor
coördinerend
stralingsbeschermingsdeskundigen**

25 november 2021

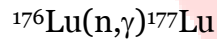
Vraagstuk

In dit document treft u een examenvraagstuk uit het examen voor coördinerend stralingsbeschermingsdeskundigen van 14 december 2020 aan. In dit vraagstuk staat (het rekenen aan) de productie en het vervoer van ^{177}Lu centraal. U wordt geadviseerd eerst paragraaf 14.5.7 uit de CD-syllabus te lezen die als cursusmateriaal zijn bijgevoegd.

Vraagstuk 'Lutetium-177'

[20 punten]

In de afgelopen jaren is er een sterke toename opgetreden in de toepassing van lutetium voor de behandeling van kanker. Het lutetium wordt geproduceerd in een kernreactor volgens de volgende reactie:

Een klant vraagt om levering van 500 GBq ^{177}Lu . De klant levert hiervoor 2 mg lutetiumnitraat ($\text{Lu}(\text{NO}_3)_3$) aan, met een verrijkingsgraad van 85% ^{176}Lu (de natuurlijk abundantie van ^{176}Lu is 2,59%). De tijd tussen productie en levering bedraagt 5 uur.

Gegevens:

- **Bijlage, blz. 4:** Handboek Radionucliden, A.S. Keveling Buisman (3^e druk 2015), blz. 204, gegevens ^{177}Lu .
- Het atoomgewicht van het verrijkte lutetium is $175,85 \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}$.
- De molmassa van NO_3^{2-} is $62,03 \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}$.
- Het getal van Avogadro is $6,022\cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.
- De werkzame doorsnede voor thermische neutronen voor de reactie $^{176}\text{Lu}(n,\gamma)^{177}\text{Lu}$ bedraagt $\sigma = 2,1\cdot 10^3 \text{ barn}$.
- Het fluentietempo in de reactor bedraagt $5\cdot 10^{19} \text{ neutronen}\cdot\text{m}^{-2}\cdot\text{s}^{-1}$.
- Activering wordt berekend volgens onderstaande formule:

$A_t = N \phi \sigma (1 - e^{-\lambda t})$, waarin:

A_t	=	activiteit ^{177}Lu na bestralingstijd t (in Bq)
N	=	aantal bestraalde atomen
Φ	=	fluentietempo ($\text{m}^{-2} \text{ s}^{-1}$)
σ	=	werkzame doorsnede (m^2)
λ	=	vervalsconstante ^{177}Lu
t	=	bestralingstijd (s)

Vraag 1 [3 punten]

Bereken het aantal atomen ^{176}Lu in de geleverde 2 mg lutetiumnitraat.

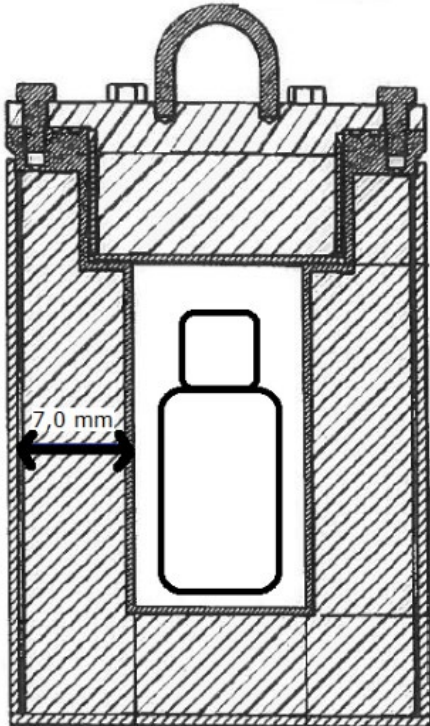
Vraag 2 [5 punten]

Bereken wat de bestralingstijd (in uren) moet zijn om aan de vraag van de klant te voldoen.

Het transport vindt plaats in een Type A-collo. Dit collo bestaat uit een container met een afscherming van 7 mm lood verpakt in een kartonnen doos van 42 x 42 x 42 cm. De doos is opgevuld met piepschuim zodat de activiteit exact in het midden van het collo zit.

Aanvullende gegevens:

- Alleen afscherming door lood hoeft meegenomen te worden bij transmissieberekeningen.
- De dichtheid van lood: $\rho_{\text{lood}} = 11,34 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$.
- De build-up door 7 mm lood van de fotonen van ^{177}Lu mag gelijkgesteld worden aan 1,0.
- **Bijlage, blz. 5:** Massieke verzwakkingscoëfficiënt van lood.
- **Bijlage, blz. 6:** Conversiecoëfficiënten van luchtkerma naar omgevingsdosisequivalent als functie van fotonenergie.

Figuur 1: loodcontainer (niet op ware

grootte)

Vraag 3a [6 punten]

Bereken het maximale luchtkermatempo ($\dot{K}$) op het oppervlak van het collo. Neem aan dat de β -straling volledig geabsorbeerd wordt door het lood en de gevormde remstraling hierbij verwaarloosbaar is.

Vraag 3b [4 punten]

Bepaal de transportindex van dit collo.

Vraag 4 [2 punten]

Welk etiket moet op het collo geplakt worden? Geef alle gegevens die hierop ingevuld moeten worden.

Handboek Radionucliden, A.S. Keeverling Buisman (3e druk 2015), gegevens ^{177}Lu

^{177}Lu

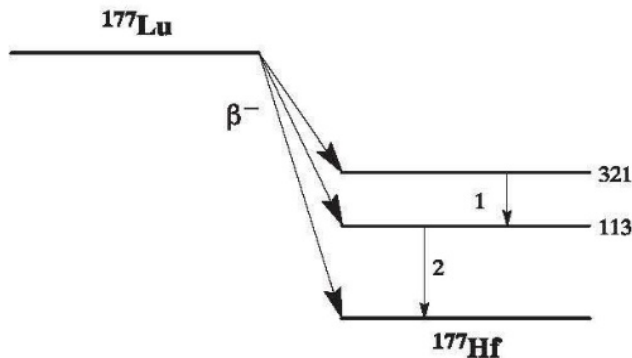
$Z = 71$

Halveringstijd en vervalconstante

$T_{1/2} = 6,71 \text{ d} = 5,80 \times 10^5 \text{ s}$

$\lambda = 1,20 \times 10^{-6} \text{ s}^{-1}$

Vervalschema (vereenvoudigd)

Belangrijkste uitgezonden straling

Straling	$y \text{ (Bq}\cdot\text{s)}^{-1}$	$E \text{ (keV)}$
β^-	0,122	47 176
β^-	0,091	111 384
β^-	0,786	149 497
γ_1	0,110	208
γ_2	0,064	113
K_α	0,047	55

Bronconstanten

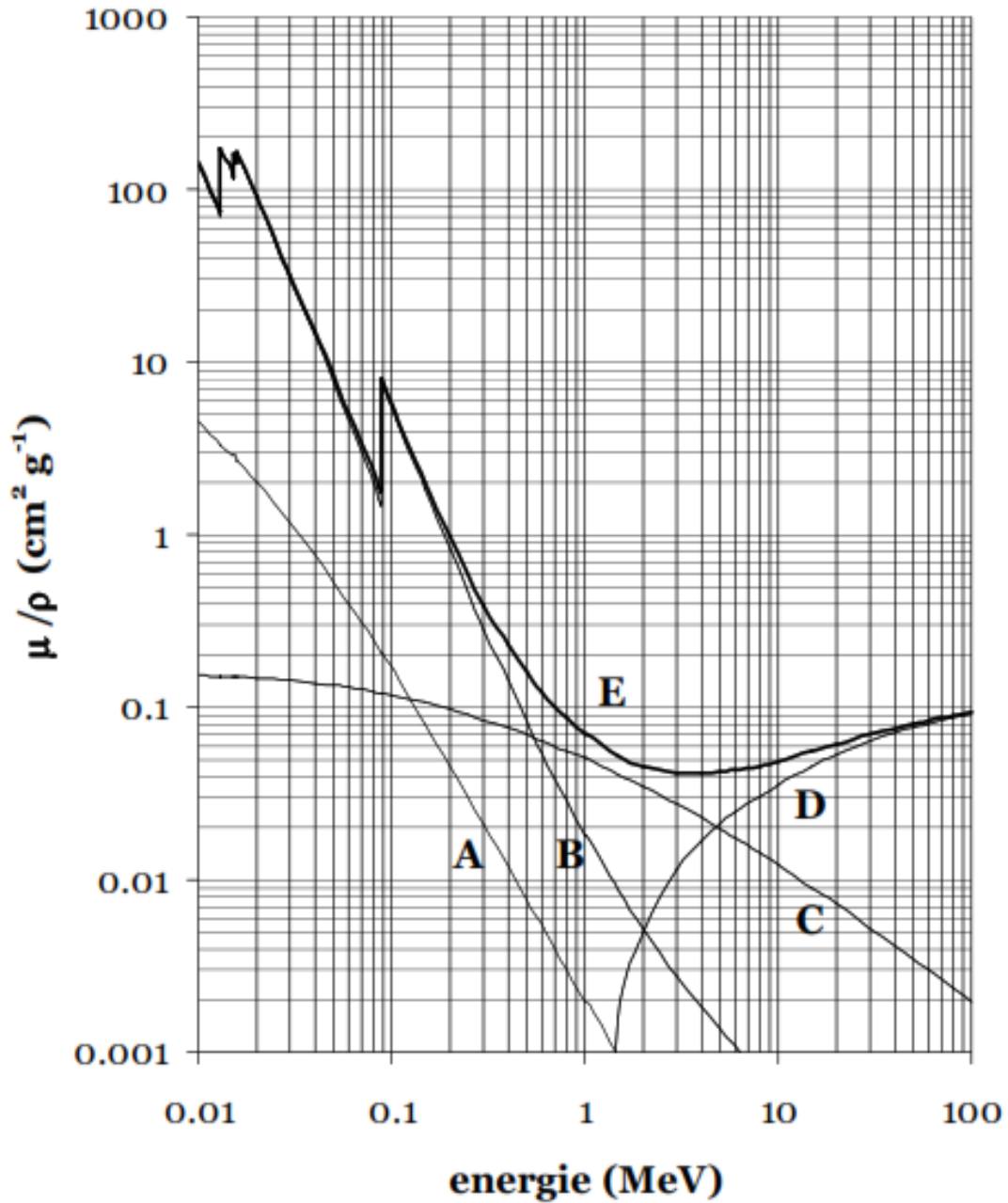
Kermatempo in lucht	$k = 0,0043 \text{ } \mu\text{Gy/h per MBq/m}^2$
Omgevingsdosisequivalenttempo	$h = 0,0063 \text{ } \mu\text{Sv/h per MBq/m}^2$

Diversen

Specifieke activiteit	$A_{sp} = 4,07 \times 10^{15} \text{ Bq/g}$
Vrijstellingsgrenzen	$C_v = 10^3 \text{ Bq/g}$ en $A_v = 10^7 \text{ Bq}$
Huidbesmetting	$H_{\text{huid}} = 4 \times 10^{-10} \text{ Sv/s per Bq/cm}^2$
Wondbesmetting; Injectie	$e(50) = 5,0 \times 10^{-10} \text{ Sv/Bq}$
Vervoer	$A_1 = 30 \text{ TBq}$ $A_2 = 0,7 \text{ TBq}$

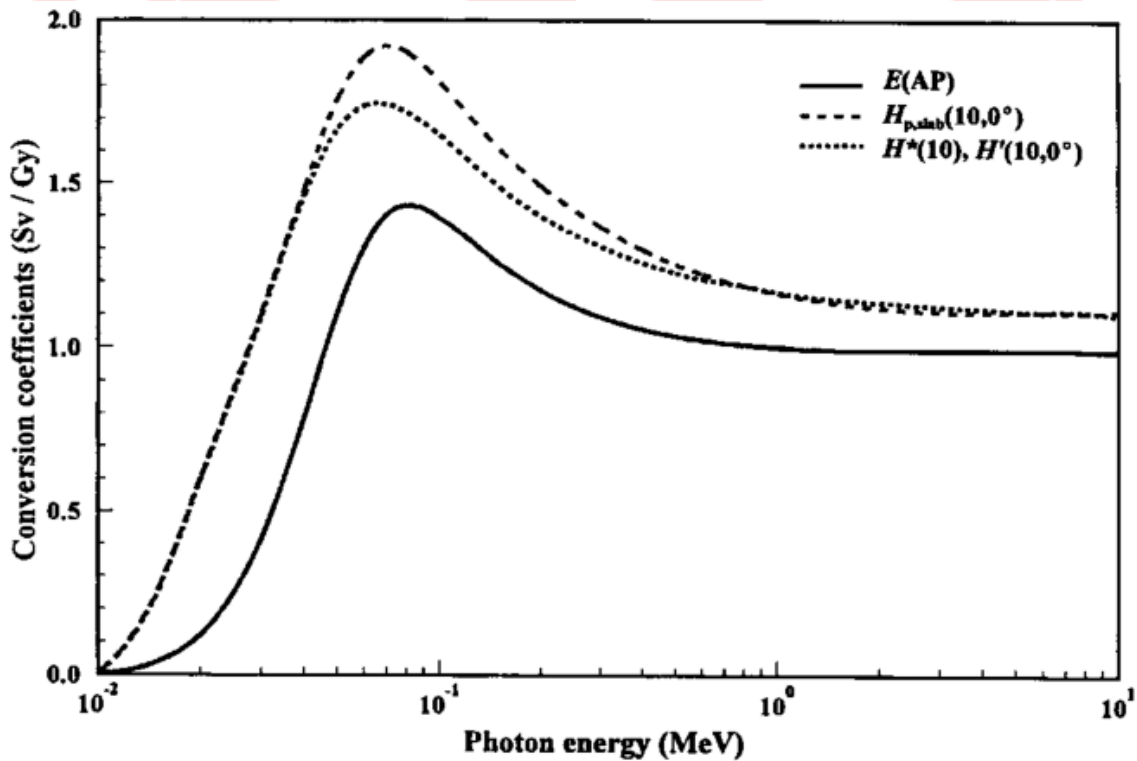
Massieke verzwakkingscoëfficiënten van lood

Lood

Figuur 6.14 Massieke verzwakkingscoëfficiënten van lood voor (A) Rayleigh-verstrooiing, (B) foto-elektrisch effect, (C) Compton-effect, (D) paarvorming en (E) de totale massieke verzwakkingscoëfficiënt μ/ρ .

Conversiecoëfficiënten van luchtkerma naar omgevingsdosisequivalent als functie van fotonenergie

Conversiecoëfficiënten van luchtkerma K_a naar omgevingsdosisequivalent $H^*(10)$, effectieve dosis $E(AP)$ in een fantoom van een volwassene in de anterior-posteriorgeometrie, en persoonsdosisequivalent $H_{p,slab}(10)$ in een ICRU-slab.

